

А. Ковач

1948

А. К О В А Ч

УКРАЇНСЬКА ВИЗВОЛЬНА БОРОТЬБА

І

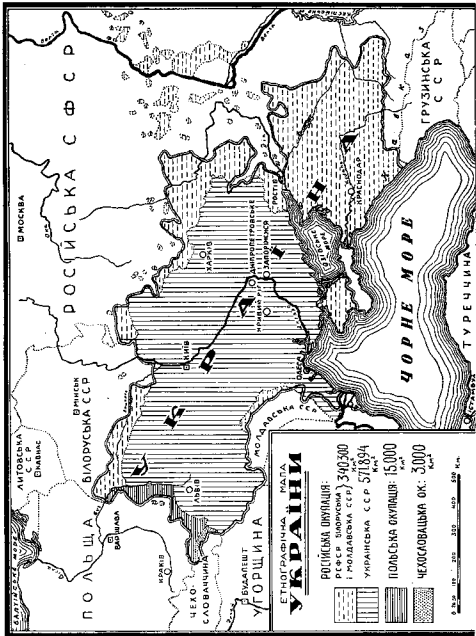
“ВЛАСОВЩИНА”

diasporiana.org.ua

Н І М Е Ч Ч И Н А

1 9 4 8

Published under DP-Publications License US-E-4 OMGB.
Information Control Division

ЕТНОГРАФІЧНА МАПА УКРАЇНИ

РОСИЙСЬКА ОКУПАЦІЯ:
 РСФСР Білоруська } 340.300 кв.км
 і Молдавська ССР }
 УКРАЇНСЬКА ССР 571.894 кв.км
 ПОЛЬСЬКА ОКУПАЦІЯ: 15.000 кв.км
 ЧЕХОСЛОВАЦЬКА ОК.: 3.000 кв.км

В С Т У П

Советський "інтернаціоналізм" далі в наступі. Він знаходить ґрунт серед тих народів, які ще не відчули його в своєму житті і знають про нього тільки з комуністичної пропаганди.

Після другої світової війни до шістнадцяти "вільних республік" ССРСР прилучено Польщу, Румунію, Болгарію, Фінляндію, Угорщину, Чехо-Словаччину, Югославію, частину Австрії, Німеччини, Манджурії й Кореї, під безпосереднім впливом знаходиться Албанія.

Сьогодні народи цих колишніх самостійних держав зрозуміли, що потрапили в пастку російського імперіялістичного хижака.

І хай не потішають себе тут, на еміграції, деякі політичні кола з поміж тих народів, що мовляв: "Ми ще маємо сяку-таку самостійність", такі твердження пояснюються незнанням большевизму. Російський большевизм на цьому не зупиняється. Він підготовляє ґрунт для загарбання світу. Яскраве світло на майбутні пляни червоної Москви проливає повідомлення газети "Ле Фігаро" з 22-го липня 1947 року. Французький часопис подає широкі інформації про діяльність в ССРСР колишнього німецького маршала Павлюса та ген. Зайдільца (обидва у 1943 році під Сталінградом потрапили в большевицький полон). Газета пише:

"Головна квартира Павлюса знаходиться за 30 кілометрів від Москви. Його генеральний штаб складається з багатьох німецьких генералів та тісно співпрацює з генеральним штабом советської армії. Метою співпраці є створення німецьких кадрів-урядовців, які після закінчення окупації Советами східної зони Німеччини мають завдання опанувати життя звільнених большевиками німецьких теренів."

На нашу думку, неповні завдання. Не помилилось, коли скажемо, що ті німецькі військові формації, що знаходяться під "проводом" штабу Павлюса, готуються в першу чергу до обсади західних зон Німеччини після захоплення їх Росією. Залізна завіса, що її створив більшовизм між Сходом і Заходом, — це покищо політично-економічна ізоляція тих народів від західного світу, але поволи приходить і "підкування" російського народу про культуру "воз'єднаних братів".

Російський більшовизм запускає свої брудні руки в національне життя тих народів. По "визволених" містах і селах будуються пам'ятники російсько-більшевицьким божкам, структура армій уподібнюється советській і т. п.

Газета "Радянська Україна" від 20 червня 1947 року подає повідомлення з Румунії:

"Рада міністрів Румунії одностайно прийняла розроблену компартією широку програму відновлення економіки Румунії".

Далі розписуються "блага", що їх приніс у Румунію більшовизм:

"Встановлений 6 березня в Румунії демократичний режим забезпечив румунському народові суверенітет і необмежену незалежність його батьківщини, право вільно розпоряджатися своєю долею і здійснювати відповідно його національним інтересам політику".

Як виглядає ця "необмежена незалежність", всім добре відомо з останніх подій в Румунії.

Другий яскравий приклад накиннення більшевицьких атрибутів російського народу підкоренням націям знаходимо в повідомленні московської газети "Правда" від 19 червня 1947 року. В статті "Партійно-політическа работа в латвійській деревне" читаємо:

Однак революція 1917 року показала, що російським імперіалістам не вдалося асимілювати й здушити стремління підбитих народів до самостійності.

Прикладом може бути український народ, що по трьох століттях російської неволі у 1918 році проголосив Самостійність Української Держави.

Під час німецько-большевицької війни поневолені народи червоної імперії також довели, що й безприкладний в історії людства большевицький терор не всилі зупинити їхнього стремління до волі. Українська нація, як найбільш чисельна в СРСР, з перших днів другої світової війни і до нині стоїть в авангарді визвольної боротьби поневолених народів Східної Європи й Азії проти Росії.

А російський народ?

Століттями виховуваний у душі російського шовінізму, він у поваленні царського ладу в 1917 році шукав змін тільки соціального порядку. Російський большевик Ленін, пропагуючи "самоопределение" націй, захоплював цим до участі в революції 1917 року національно утискувані Росією народи тільки з тактичних міркувань. І коли треба було задушити молоду Українську Народню Республіку та приборкати кавказькі народи, що йшли під гаслами національного самовизначення й відокремлення від Росії, російський народ, не вагаючись, знову пішов на підбій цих народів.

В революції 1917 року російський народ національної свободи не шукав. Громадянська війна між большевизмом і царизмом, а пізніше з білогвардійщиною, точилася виключно за владу з погляду її соціально-устроєвого значення. Переміг большевизм.

Чи приніс він російському народові соціальну справедливість?

Щодо економічного й соціального гніту російський народ

"... засновано політичні школи по вивченню біографій В. І. Леніна і Й. В. Сталіна. Крім комуністів, у школах навчаються десятки безпартійних. Вони глибоко цікавляться політичним життям совєтської батьківщини... Готуються до 30-их роковин Великого Жовтня... Партійні організації зобов'язані ще більше приділити уваги роз'ясненню основ совєтського суспільного ладу, перевагу суспільного колективного господарства перед господарством одноосібним".

Що спільного в латвійського народу з Леніном і Сталіном чому він "готується" до 30 роковин жовтневої революції? Ці рядки — це сигнал большевизму, за яким прийде примусова колективізація селянства, а значить фізичне винищення латвійського народу.

До чого прямує новітній російський імперіялізм, для нас українців, добре відомо. Коли такий стан потриває десяток років, прилучені в другій світовій війні до СРСР народи зазнають, крім соціально-економічного зубоження, жорстокого національного винищення.

Національна окремішність народів ворожа "інтернаціональній" доктрині комуністичного "суспільства," а тому червоний імперіялізм знищує їхню національну самобутність. Комуністична верхівка ЦК ВКП (б) на чолі з Сталіним обрала російську націю тим морем, яке мало б поглинути всі підбиті й "визволені" большевиками народи.

Чи в стані російська нація, що начислює в системі СРСР не більше 70 мільйонів, перетравити в собі 150 націй і народностей, числом у тричі більшим від росіян?

Мрія російського большевизму не нова. Російські царі теж провадили війни за підбій чужих земель і русифікували поневолені народи. А чи вдалося їм досягти поставленої мети?

Здавалось би, що перебуваючи кілька століть в таких обставинах, ті народи мусіли втратити своє національне обличчя.

після жовтневої революції ділить гірку долю всіх приналежних до СРСР народів. Росіяни, українці, білоруси, грузини й інші тягнуть своє жалюгідне існування ще гірше, ніж за царських часів. Для російського народу лишилось незмінним тільки те, що він і за большевизму не знає національного гніту. Змінились лише зовнішні ознаки понять: "Росія" — "СРСР", "русский народ" — "советський народ", — "російська культура" стала "культурою советською". Внутрішній зміст лишився російським.

Це не важно, що тепер росіяни розвивають свою культуру не "буржуазну" змістом, а "пролетарську". Важливе те, що вона, та пролетарська культура, виходить з надр російського народу.

Інші народи СРСР позбавлені творення й такої "культури". Коли ж ми бачимо на "язиках народів" друковані газети та історії ВКП(б), то це не культура тих народів, а смертельна небезпека для їхнього існування. Їхні національні почуття російський большевизм вбиває їхньою ж мовою.

Ось чому з вибухом німецько-большевицької війни проти большевизму повстали українці, білоруси, татари й кавказькі народи. Одинокий російський народ цього не зробив. Це є підтвердженням того, що "братні" народи прагнуть національної незалежності, якої росіяни не потребують. Большевизм, щоб підсилити шовіністичні настрої росіян у війні з німцями та притягнути на свій бік "незадоволених" сталінською національною політикою чорносотенців, повернув "советський патріотизм" на шлях російського шовінізму. Цей большевицький крок остаточно паралізував "сомнення" й відрухи всередині російської нації відносно "національного вопроса". Навіть розгромлена большевизмом російська церква, відновившись з ласки ЦК ВКП(б), з місця затризвонила про честь "Великої Русі" та її "вождя" Сталіна. Знову з'явилися (колишні вороги советського народу) музейні експонати — Суворови, Котузови, царі Ів. Грозний, Петро Перший й інші.

З нагоди закінчення війни на банкеті в Кремлі Сталін сказав:

“Проголошую тост за здоров'я великого російського народу, який виявив найбільше розуму й розуміння, який найзапекліше боровсь за перемогу...”

Це остаточно підтверджує, що російський шовінізм і советський патріотизм нічим не різняться між собою.

Тотожність між російським імперіялізмом і большевизмом викликає велике занепокоєння в колах російської еміграції бо такі споріднення не вигідне мрійникам про “єдиную неделімую”. Під сучасну пору російські політичні кола закордоном стурбовані тим, що “ідея неделімої Росії” дуже захитана. Західний світ ототожнює большевизм з чисто російським явищем, а це значить, що захід, виступаючи проти большевизму, виступає одночасно й проти всього російського...

Так, мусимо ствердити, що большевицькі ідеї і російська ментальність сьогодні злилися в одно.

Якщо большевизм забезпечить росіянам відносні соціяльні блага, російський народ вже ніщо не захитає в мріях про все-світню комуни!

Натомість решта поневолених большевиками народів, змагаючи до національної свободи, ніколи не може зжитись із большевизмом. Їхній гін до волі виростає насамперед на ґрунті бажання вирватись з-під російського національного гніту. Та й не тільки російського. Прикладом щодо цього може бути 1941 рік. Поневолені большевизмом народи не склали зброї й тоді, коли їхні землі потрапили в неволю до німецького загарбника. Український народ в особі УПА оголосив тоді війну проти большевизму й проти німецького нацизму.

Така постава поневолених народів супроти червоної Росії у ті роки злякала не тільки большевизм. Велике занепокоєння

розчленуванням СССР ("Єдиної неделімою") виявила за кордоном і білогвардійщина, вона ж бо не проти червоного імперіялізму Москви і його виразника Сталіна, "собірателя руських земель", вона тільки проти большевицької системи. Відношення російської білогвардійщини до большевизму під час другої світової війни й після її закінчення висловив колишній прем'єр-міністр Росії Керенський. В російському журналі "Соціалістическій Вестнік", що видається в Нью-Йорку, він пише:

„На протязі цілої німецько-большевицької війни і два роки після неї я не забирав голосу в моєму ставленні до Росії, а все приглядався і мовчав. . . Тспер, коли я бачу, що большевизм російському народові знову нічого не дав . . . “ і т. д.

Як бачимо, російський чорносотенець "обурюється" проти большевизму тільки тому, що він "знову нічого не дав російському народові." Що ж стосується втримання "єдиної" у російських руках, большевизм і чорносотенщина однозгідні. У цьому відношенні їхня співпраця завжди забезпечена. З недавнього минулого і теперішнього маємо багато прикладів, як російський імперіялізм (червоний і білий) намагається будь-що втримати російську імперію при купі.

В залежності від обставин він спритно міняє клічі й тактику, обдурюючи цим поневолені народи Росії.

Одною з таких спроб в останніх роках другої світової війни були намагання російської чорносотенщини втягнути підсоветські народи в боротьбу з большевизмом, але . . . "за єдиную неделімою". З цією метою 14 листопада 1944 року в Празі за підтримкою німців був створений т. зв. "Комітет Освобождения Народов Росії", очолюваний бувшим советським генералом А. А. Власовим. Новітні російські "робінзони" навіть уклали були тоді "концепцію" майбутнього ладу "Свободной Росії" (який уже раз?), виклавши її в "об'ємістом труде" під назвою "Схема Національного Трудового Строя".

“Україна може бути тільки в складі ССРСР.
Про другу якунебудь Україну не може
бути й мови”

І. С Т А Л І Н

**РОСІЙСЬКІ ПОЗИЦІЇ В УКРАЇНІ
ПЕРЕД НІМЕЦЬКО-БОЛЬШЕВИЦЬКОЮ
ВІЙНОЮ**

Завданням нашої брошури є якраз показати ті підступні ходи, якими білий російський імперіялізм у цій другій світовій війні намагався зберегти цілість “єдиної невідомо”, так само, як у 1917 році червоний російський імперіялізм врятував “єдиную” під покришкою ССРСР.

РОСІЯНИ В УКРАЇНІ*

В переведенні колоніальної політики в Україні царська Росія спиралася на російські елементи, що різними шляхами і в різні часи оселилися на українських землях. Головними спричинниками русифікації українського народу було російське міщанство та чисельні маси російського робітництва, що становило перед 1917 роком основні кадри в промисловості "Юга Росії". Росіяни жили по містах, промислово-індустріальних осередках та поміщицьких маєтках. Нижче подаємо таблицю національного складу населення УССР за даними від 17. 12. 1926 р.**

Край	Всього населен. в тисячах.	Національний склад.											
		українці		росіян		жиди		поляки		німці		інш.	
		тис.	о/о	тит.	о/о	тис.	о/о	тис.	о/о	тис.	о/о	тис.	о/о
УССР	29.018	23219	80	2.677	9,2	1.577	5,4	476	1,6	394	1,4	675	2,4

Ці цифри приймаємо з умовою, що від 1919 до 1925 року великих змін у переміщенні населення на українських етнографічних землях не відбувалося, а тому вони з незначним відхиленням відбивають картину національного складу України й перед 1917 роком.

Щодо національного складу українських міст і сел, то на кожних 1000 осіб в середньому тоді припадало:

Поселення	Українців	Росіян	Жидів
Села	76,6	12,1	1,8
Міста	38,8	28,1	21,6

*) Російське питання розглядаємо тільки в межах УССР 1939 р.

**) Дані взято з Географії України В. Кубійовича видання 1941 року.

мислово-індустріяльні об'єкти величезної кількості українського селянства, що, рятуючись від колективізації, втікало із сел до міст та промислових районів. Так від 1927-1938 року сільське населення України знизилось з 23,6 мільйонів до 19,7 мільйонів.

Українська сільська молодь, діставши доступ до науки, впродовж двох десятиріч зайняла керівні й підрядні становища в адміністративному апараті совєтської України. Українські інженерно-технічні кадри прийшли до роботи в розбудованій індустрії. Своєю масовістю українська інтелігенція поглинула старе російське чиновництво. З ліквідацією большевизмом поміщиків, російське чорносотенне середовище в сільському секторі зникло.

Як показчик припливу українців до індустріяльних осередків УССР подаємо дані (в тисячах) росту людности кількох великих промислових центрів за період з 1926-1939 рік.

М і с т а	Р о к и		
	1 9 2 6	1 9 3 4	1 9 3 9
Харків.....	400.0	650.0	830.0
Січеслав (Дніпропетровське)	250.0	350.0	500.0
Юзівка (Сталіне).....	100.0	380.0	510.0
Запоріжжя	50.0	250.0	300.0
Луганське	70.0	180.0	260.0
(Ворошиловград)			

Загалом треба ствердити, що відсоток українців зріс більше там де більше українського населення жило довкола цих

Національний склад населення промислово-індустріальних осередків (у 0/0 0/0):

міста	українці	жиди	росіяни	поляки	інші
Київ.....	42,1	27,2	24,1	2,7	3,9
Харків.....	38,3	19,5	37,0	1,3	3,9
Одеса.....	17,4	36,5	38,7	0,3	7,1
Січеслав..... (Дніпропетровське)	35,9	26,7	31,5	1,8	4,1
Юзівка (Сталіне) ..	26,1	10,7	56,2	1,3	5,7

Високий процент росіян і жидів *) у найважливіших центрах України надавав їм чисто російського характеру. Душителями українського національного життя була російська інтелігенція та чиновництво, що займали керівні становища в культурно-адміністративному житті уярмленої України. В українському народі цей антиукраїнський елемент прозвано "україножерами" або "чорносотенцями".

Не випадково російський більшовизм для повалення Української Народньої Республіки в 1918-1920 рр. знайшов собі "союзників" серед робітників Донбасу під проводом Ворошилових так званих "красногвардейцев", а Денікін комплектував свої "добровольцьескіе отряди" з російського міщанства та сільського поміщництва.

З перемогою більшовицької Росії над Україною та вдалших роках її панування домінуюча роля росіян в українському житті помітно змаліла. Сталося це в наслідок припливу на про-

*) Підчас німецько-більшовицької війни велика кількість росіян і жидів залишила територію УССР. тому в той період міста України прийняли чисто український характер. Відсоток українського населення міст підвищився до 80%, а подекуди до 90%.

осередків. Осібну категорію людей, ворожих українському національному життю, становлять різні "уповноважені", партійні та професійні "робітники" надіслані до УССР з Росії. Це вже російська чорносотенщина большевицького виховання, що завжди в протиукраїнських заходах знаходить спільну мову з рештками російської чорносотенщини.

Отже, зважуючи "російські позиції" в Україні перед німецько-большевицькою війною, беремо під увагу сили російського середовища, передусім того чорносотенного елемента, що лишився після згаданих вище змін, бо якраз на рештки цього елемента покладали надії реставратори "єдиної неделімої."

НІМЕЦЬКО-БОЛЬШЕВИЦЬКА ВІЙНА І РОСІЯНИ

З перших днів війни насамперед із західньо-українських земель втікають надіслані з СССР уповноважені й урядовці. Під керівництвом ОУН місцеве населення захоплює владу до своїх рук. Озброєні відділи українських націоналістів "прочищують" міста й села від большевицьких агентів та активістів. Рострілюючи по тюрмах в'язнів втікає НКВД. Червона армія безладно відступає на Схід.

30 червня 1941 року Українські Національні Збори у Львові проголосили відновлення Української Самостійної Держави. Вслід за цим по містах і селах Галичини й Волині відбуваються мітинги українського населення, що схвалюють акт відновлення Української Державности. Мітинги не припиняються й тоді, коли німці заарештовують членів тимчасового українського Правління.

Так було на західньо-українських землях після втечі большевиків. Тим часом німецьке військо перейшло ріку Збруч — ступило на землю підсоветської України.

виходити українські газети, відновлювали роботу культурно-освітні установи, запрацювали усілілі підприємства. До керівництва цією роботою прийшла українська інтелігенція, що врятувалася від примусового вивозу за Волгу і від терору НКВД.

Як же в цей період поводить себе місцева чорносотенщина?

Бачачи силу українського національного підйому, вона спочатку не наважується піднести голос з маяченням про “єдиную неділімую” — пристосовується до українського життя й вичікує. За винятком кількох пародійних інсценізацій, що мали місце в перші дні німецької окупації чорносотенщина нігде себе одверто не “проявляла”.

Так, наприклад, із вступом німецьких військ до м. Харкова у 1942 році на його вулицях з’явилися “бывшіє” у військових “мундірах” царського часу, удекоровані різними цятцями, від Георгієвського хреста починаючи. Цей маскарад тривав всього кілька днів. . .

Тут же в Харкові чорносотенщина й невеличка купка русофілів була спробувала опанувати керівні становища міського самоврядування. Ретельно їм у цьому допомагали й більшовицькі агенти, але українці своїх позицій не здали.

Простягала руки російська чорносотенщина й до українського друкованого слова, однак і тут попеклася.

На Донбасі, де українське робітництво в жахливій спосіб зросійщене, довелося видавати пресу російською мовою, проводячи в ній українську національну лінію. Підпільна Організація Українських Націоналістів-революціонерів у своїх друкованих виданнях зверталася до робітників Донбасу також російською мовою. Як показалось, чорносотенщина і в цьому зросійщеному середовищі ґрунту не знайшла.

Не хотіла цього бачити тільки білогвардійщина, що при-

Німці були переконані в цілковитім занепаді національної свідомости українців на схід від Збруча. Вони вважали, що українське населення за Збручем буде вдоволене “визволенням” та стане слухняним знарядям у їхніх руках. Білогвардійщина, що втекла з України закордон у 1917 році, тепер в рангах різних німецьких офіцерів прибула з німецькою армією в “Малоросію”, вона багато років мріяла про повернення своїх колишніх маєтків, залишених в “Южной Росії”. Про “какіх то українцев”*) вони взагалі нічого чути не хотіли.

Однак, як німці, так і білогвардійці, були заскочені тим, що побачили.

По втечі большевиків з Правобережної України в містах і селах замайоріли жовтоблакітні прапори. Як і на західно-українських землях, населення організовувало самоврядування та влаштовувало мітинги, на яких схвалювало акт від 30 червня 1941 року.

Українське робітництво й селянство, змобілізоване большевиками до червоної армії, сотками тисяч здавалось в німецький полон. Досить нагадати такі маси полонених, як 650 тис. під Києвом та 170 тисяч під Харковом, щоб розвіяти сумніви щодо розмірів “любви” й “патріотизму” українців до “любимої родини”.

Про “безмежне” довір’я большевицького уряду й партії до українського народу промовляє такий яскравий факт.

В кінці 1941 року військові з’єднання протилетунської оборони Москви, що переважно склалися з українців, були несподівано розброєні. Білців переодягнули в лахміття й вивезли на станцію Тайга в Сибір.

Ще в диму й цожежах палає Лівобережжя, а на Правобережній Україні вже відроджується життя. По містах почали

*) Їм тоді не випадало говорити, що “українці — это германская видумка.”

була з-за кордону. Не знайшовши її сліду своїх "пап і мам", та колишніх "владеній", вона скаженіла в лютій злобі до всього українського. Не раз бувало білогвардієць з німецької армії, виконуючи обов'язки коменданта міста, викликав до себе керівників українського самоврядування й наказував:

"Нікакіх українцев нет, прекратіть печатаніє і разговори на собачьем наречіи" і т. п.

Хоч політика німців у "Райхскомісаріяті для Укнаїни" не виявляла тенденцій до підтримки "єдиноеділімцев", однак з метою послаблення росту українського націоналізму, вони допомагали росіянам у протукраїнській діяльності. Виразно це відчувалося в релігійних справах на Наддніпрянщині, тут німці примусово насаджували автономну російську церкву. Так само було й з легальною закордонною пресою. На Україну німці допускали лише російську газету з Берліну "Новое Слово".

На початку 1943 року на Наддніпрянщині з'явилася російська брошура*) з зображенням на обгортці українського державного герба - Тризуба. Змістом наївна агітка, була давно відомою казкою про "трьохплеменний русскій народ", про "спасеніє родіни общімі сілами" і т. п. Для українців такі "ізданія" були не страшні. Подібна блейкотоманія могла мати "вплив" тільки на тих, що й без цього виступали проти українців, як "сепаратистів", "смостійників" і т. д. Білогвардійщина в німецькій армії виконувала ролю зв'язкових між російською еміграцією закордоном і чорносотенщиною в Україні.

Німці українським питанням не легковажили. Зустрівшись на Наддніпрянщині з самостійницьким рухом, вони відразу повели наступ проти революціонерів-ОУН так, як це робили на західно-українських землях.

Одночасно з цим німці почали зачиняти українські культурно-освітні установи, а інтелігенцію й молодь вивозити до

*) Брошура завезена з Югославії, тодішнього центру російської білогвардійщини.

Німеччини. Російська чорносотенщина піднесла голову. Тепер вся ця мразь спільно з большевицькою агентурою, що працювала в німецьких установах, стала до помочі німцям у винищуванні свідомого українського елементу. Старий білогвардійський офіцер-слідчий СД в місті Х. на допиті члена ОУН інж. А. Т. у 1941 році говорив:

— “Бандеровці” розліпили в місті плакати “Україна для українців”. Куди по вашому мають дітись росіяни?

А. Т. відповів:

— Росіяни, живучи в Україні, як зайшли, користуватимуться правами нарівні з українцями, але для них будуть обов'язкові українські закони. Гасло “Україна для українців” треба розуміти тільки з погляду державного устрою.

Слідчий СД:

— А куди дінуться німці, що ось тепер визволили “Малоросію”?

А. Т. відповів:

— Я гадаю, що німці це союзники українського народу. Після перемоги над большевизмом вони залишать Україну. . .

Слідчий СД, перешкодив відповіді й зареготав.

Наведені факти з “осягів” російської чорносотенщини в Україні під час німецько-большевицької війни яскраво свідчать, що для “єдиної неділимой” на східньо-українських землях ґрунту не було.

УКРАЇНСЬКА ВИЗВОЛЬНА БОРТЬБА, ПОНЕВОЛЕНІ РОСІЮ НАРОДИ І РОСІЯНИ.

Варварська поведінка німецьких окупантів в Україні, зокрема їхня нищівна політика щодо самостійницького руху, змусила український народ перейти до відкритої збройної боротьби.

УЗБЕКІ, КАЗАХИ, ТУРКМЕНИ, ТАДЖИКИ, БАШКИРИ, ТАТАРИ, НАРОДИ УРАЛА, ФІНИ І СМЕТИ, НАРОДИ АЗІЇ

Повста, в боротьбу вийди, Тає Москва владети, як
випередити ти неси інтереси, Москва ж Москва створює
міжбу собою по війні, кому на них їм, грама, Царю
доставляючи Москва зростає відомо, історично, Тає Тає
Удє, Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає
Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає
Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає

Нам це не для прохання, ємою зброєю, ємою зброєю,
ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю,
ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю,
ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю,

Ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю,
ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю,
ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю,
ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю,
ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю,

Ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю,
ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю,
ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю,
ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю,

Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає
Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає
Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає
Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає
Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає

Порядок, ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю,
ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю,
ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю,
ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю,

Ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю,
ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю,
ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю,
ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю, ємою зброєю,

Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає
Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає
Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає
Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає

Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає Тає

УКРАЇНСЬКА ВИЗВОЛЬНА БОРТЬБА
УКРАЇНСЬКА ВИЗВОЛЬНА БОРТЬБА

В грудні 1942 року провід ОУН-революціонерів, малі й розпорошені збройні відділи, що склалися лише з членів організації, об'єднує й переіменовує на Українську Повстанчу Армію. З цього моменту УПА поповнюється повстанцями з усіх закутків української землі і стає збройною силою всього українського народу.

В лавах УПА знайшли також місце всі поневолені гітлерізмом і большевизмом народи.

Головна Команда УПА у своїх відозвах звертається до поневолених народів, що знаходились в арміях Гітлера і Сталіна, й закликає їх на бік повстанців.

На сторінці 22 подано одну з таких відоzw.

Головним центром бойових дій УПА були лісисті терени Волині й Полісся, пізніше Карпати. Окремими глибокими рейдами повстанчі відділи УПА досягали Дніпра. УПА одночасно зводила бої з німцями й большевицькою партизанкою.

У 1944 році в Галичині, Повстанча Армія розгромила доценту найбільшу большевицьку партизанську групу під проводом Ковпака. "Легендарний" большевицький "полководець" ледве вирвався з душею, розгубивши своє "героїчне" військо. Однак це не перешкодило Сталінові підвищити "героя" Ковпака до ранги генерала, а потім посадити його на "пост" комісара військових справ УССР (! ?).

У 1943 році наплив чужинців до УПА був такий великий, що з них було створено окремі національні відділи.

За ініціативою Команди УПА 22 листопада 1943 року в лісах Волині відбулася перша конференція поневолених народів. У конференції взяло участь 39 делегатів від 13 націй (крім росіян). У висліді нарад був створений "Блок Поневолених Народів Середньої Європи й Азії".

Як бачимо, об'єднуючим центром проти

більшевизму й гітлеризму безпосередньо у вирі боротьби став український народ.

Яку ж участь у боротьбі поневолених народів проти німецького окупанта й проти більшевизму брали росіяни?

Як відомо, на українських землях росіяни не мали жадного національного підпільного центру, який би виступав одночасно проти німців і проти большевиків. На Україні існували російські підпільні протинімецькі організації тільки большевицької орієнтації, що одночасно поборювали й український самостійницький рух.

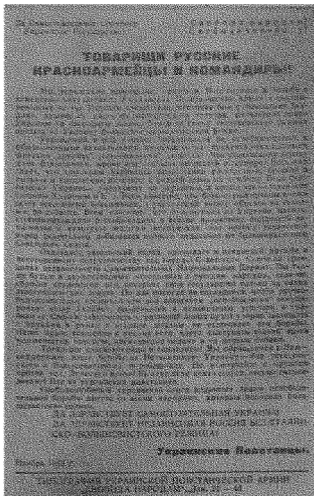
Не чути було такого російського підпілля (крім большевицького) й на етнографічних російських землях, що були окуповані німцями.

Отже, стверджуємо: незалежного російського руху, який ставив би перед собою завдання повалення більшевизму і визволення з — під німецької окупації росіяни не створили.

Натомість відомо, що російська білогвардійщина й місцева чорносотенщина на колишніх землях "Російської імперії", а під час війни "імперії большевицької", активно допомагала німцям в придушенні визвольної боротьби поневолених Росією народів.

Білогвардійщина трималася засади: "Лучше большевистская Росія с Україной, Кавказом і прочая і прочая, нежели какая-лібо іная Росія без етих провінцій".

Ставлення українського народу до росіян, що "визволяли"
Україну від "німців", знаходимо в летючці УПА від листопада 1943 р.

Зі з місту присяги вояка Української Повстанчої Армії, ба-
чимо, за чні інтереси бореться український народ.

Слово України / Слово Слави

Довістколиць

№ 111 / Виставка 1944 р. / Ч. 11

Влада Українського Повстанчого Армія

Присяга воина Української Повстанчої Армії

Відповідно до Указу і наказів командира УПА № 1 з 21. VII. 1944.

Я, воїн Української Повстанчої Армії, визнаю з руки
Богородиці, урочисто покладаю свою душу і життя перед Ве-
ликим Народом Українським, перед Святим Землем Украї-
нським, перед прагнучим народом всіх Націоналістических Силів Укра-
їни та перед Найвищим Націоналістическим Правлінням Народу
Українського.

Зарокуюсь на щирою виконання всіх українських за-
повідей і українських наказів від Націоналістического За-
вдання Української Самостійної Центральної Ради. Я свій во-
вство не передаю ні комусь, ні когось і буду битись до
останнього віддиху і останнього краплини крові за
вільною Україною.

Буду щирою, відважною і мужньою у боротьбі за
вільну і незалежну Україну.

Буду щирою, відважною і мужньою у виконанні
всех своїх обов'язків.

Буду щирою, відважною і мужньою у боротьбі з
ворогом України.

Буду щирою, відважною і мужньою у виконанні
всех своїх обов'язків.

Буду щирою, відважною і мужньою у виконанні
всех своїх обов'язків.

Буду щирою, відважною і мужньою у виконанні
всех своїх обов'язків.

**“ВЛАСОВСЬКИЙ РУХ”
І ПОСТАВА СУПРОТИ НЬОГО УКРАЇНЦІВ**

В наступних розділах зупинимось на участі російського народу в боротьбі проти більшовизму під протекторатом німців та одночасному намаганні російської чорносотенщини*) представити визвольні змагання українського народу, як “відрух руського освободительного двіженія”.

ВИНИКНЕННЯ “ВЛАСОВЩИНИ”, “РУССКАЯ ОСВОБОДИТЕЛЬНАЯ АРМИЯ”, ХТО ТАКИЙ А. А. ВЛАСОВ

В кінці 1942 року з'явилося повідомлення німецького Верховного командування про створення “Руской Освободительной Армії”. Командуючим армією був призначений советський генерал А. А. Власов. Пояснюючи ціль створення “РОА”, німецькі газети писали: “Для совместной борьбы русского і германского народов против большевизма”.

Про А. А. Власова було відомо, що його німці знайшли між советськими полоненими.

Якіж були справжні причини народження “РОА”?

Шукати насамперед їх треба у тих невдачах, що спіткали німців у затяжній війні з большевицькою Росією. Створенням “РОА” німецькі “стратегі” мали на меті захопити російський народ до повалення большевизму з середини. “РОА” мала стати тим пунктом, на який би орієнтувався “руський медведь”.

Комплектування “РОА” почалося з “добровольців” советських полонених. Советські полонені в той час знаходилися в жахливих умовах, особливо ті, що перебували на теренах, окупованих німцями. Вони тисячами вмирали від голоду, холоду й пошестей. Тому й не дивно, що з появою агітаторів “РОА” люди, рятуючи своє життя, кинулися в “добровольці”. Таке вербування у “власовську армію” провадилось, як по таборах по-

*) Цим разом вже вихованої в большевицькому дусі.

лонених на окупованих теренах, так і в самій Німеччині. Згодом "власовські" агітатори добрались і до людей з-поміж насильно вивезених в Німеччину, до так зв. "остарбайтерів".

В ході створення "РОА" показалося, що "господін" А. А. Власов і його "соратники" йдуть "протореним шляхом російського імперіялізму. На меті була та ж "єдина невіділяема" тільки тепер під покришкою "Національно-Трудового Союзу Народів Росії". До "РОА" "господін" Власов "вербує" всіх без розбору "громадян" ССРСР. Для нього всі, хто походить з ССРСР, були "руські люди" і ніхто більше. Власовська пропаганда заповнилась фразами: "дружба народів Рссії", "любов к родіне" і т.ін.

Найкращим місцем для спостереження "дружби народів ССРСР" були скупчення "советських людей" за німецькими доріжками. Це були табори військово-полонених, "остарбайтерів" концентраційні катівні. Характерно, що в цій мішанині колишніх підсоветських народів всі без винятку не терпіли росіян. Ворожнеча іноді прибирала гострих форм, бо росіяни по "привичке" й далі намагались верховодити над "собратями" та повчати їх.

Однак "собратья" йшли своїм шляхом. Це не подобалось "передовому народу" і на голови "інородцев", сипались прокльони й погрози: "ізмєннікі родіні", "фашістськіє прислужнікі" і т. д.

Щоб "непокірних" тримати за "морду" та "охоронити їх" від впливня фашизма" росіяни в скупченнях "громадян" створили таємні НКВД. Були вони скрізь: і в таборах військово-полонених і в таборах "остарбайтерів", і в концентраційних катівнях. Росіяни, масово вступаючи в "РОА" та до різних німецьких військових формацій, одночасно обвинувачували інші народи в "ізмєне родіне", коли ті, теж рятуючись від голодної смерті, йшли на службу до німців. Ось на такій "дружбі народів" базувалась "концепція" А.А. Власова. Підшиваючись під речника "поневоленних народів", спритні чорносотенці большевицького покорою 15.XI. 1944 року видали в Берліні перше число газети

З появою газети "Воля Народа" український журналіст Л. запитав листовно редакцію:

Вш. П. Редакторе.

Прошу ласково відповісти мені на таке питання:

В газеті "Воля Народа" зазначено, що це "Орган Комітета Освобожденія Народов Росії". Якщо це так, то чому друга частина назви газети пишеться в однині: "Народа", коли має бути "Народів".

Редакція відповіла:

"Рускій народ — один. Остальніє народи Росії — народності, населеніє Росії — рускіє люди."

Після цього нічого дивного немає, що новоявлений "вождь" А. А. Власов завжди виступав від імені "Народов Росії", не рахуючись з тим, бажають вони того чи ні.

В одній із своїх промов*) А. А. Власов сказав:

"Тільки війна дола можливість керівним силам народів Росії вирватись з-під гніту сталінської тиранії і знайти умови, що захищають їх від большевицького терору та дають можливість перевести величезну роботу по об'єднанню антибольшевицьких сил".

Не говорить А. А. Власов тільки про те, що, звільнившись від большевицького терору, ті народи потрапили під терор німецький.

Далі йде "істина" про те, що:

"Розпиленість між антибольшевицькими силами не посилює позиції ворогів большевизму, а послаблює". І далі твердить, що "об'єднання" цих сил має бути тільки довкола т. зв. "Комітету".

Звертаючись у своїй промові до німецького народу А. А. Власов говорить:

"Сьогодні ми можемо завірити фюрера і весь німецький народ, що в їх важкій боротьбі проти запеклого ворога всіх народів — большевизму, народи Росії являються вірними союзниками німців і ніколи не складуть зброї, а підуть плече в плече з ними до повної перемоги"

*) Див. газету "Воля Народа" за 15. XI. 1944 р.

“Воля Народа” — “Орган Комітета Освобождения Народов Росії“*)
 Редактором газети був колишній большевицький комісар генерал-лейтенант Г. Н. Жіленков. Про ціль і завдання газети редакція на 4 сторінці пише:

“Ми за нову Росію, таку, якої не создали ні царській ре-
 жим, ні большевізм“... .

Ми за соціальну справедливість, за новий безкласовий
 строй“... .

Що ж тут нового для поневолених большевицькою Росією
 народів?

*) Про “Комітет Освобождения Народов Росії“ в наступних розділах.

Пророкуючи аж таке "братерство" між народами Росії і німцями, А. А. Власов помилявся, коли думав, що німці не "відчувають" того в "повній мірі" на Україні. Та ще й від "народності", яка, по словам "Андрея Андреевича" теж належить до "русского освободительного двіженія".

Чи А. А. Власов і його штаб на чолі з генерал-лейтенантом Жіленковим "боролися" тільки проти большевизму?

В інтерв'ю*) з іноземними журналістами Г. Жіленков сказав:

"Взявши на себе важке завдання в боротьбі проти большевизму, що знайшов допомогу в імперіалістичних Сполучених Штатах Америки і Англії, Німеччина здійснює справу захисту всіх народів, всіх культур і цивілізацій".

Отже, вбачаючи в Америці й Англії запеклих ворогів "всіх культур", Г. Жіленков разом з А. А. Власовим посилають війська "РОА" в більшості не на Східній фронт проти большевизму, а на Західній — проти Англії, Франції й Америки.

Про майбутню "дружбу" російського й німецького народів А. А. Власов пророкував:

"Ненависть між народами Росії й німецьким народом недовговічна. Вона зникне, тому що наш союз побудований на історичній однозгідності, на економічній і географічній необхідності". (Підкреслення наше).

Як бачимо, "союз" А. А. Власова сягає в російську історію часів Катерини II, Петра I й інших російських царів-імперіалістів. Отже, що той новітній німецько-російський "союз" міг принести поневоленим народам Росії, а зокрема народові українському? Нічого, крім нових кайданів.

В зустрічі з Г. Жіленковим один іноземний кореспондент запитав:

"На яких основах задумана співпраця російського визвольного руху з другими народами, що підкорені большевизмом?"

*) "Воля Народа" за 15. XI. 1944 р.

Жіленков відповів:

“На основі признання рівноправності всіх народів, що населяють територію Советського Союзу. На основі признання права за кождним народом вирішувати свою долю аж до свого державного відокремлення. На основі права кожному народові жити й працювати на землі своїх предків і розвивати свою національну культуру”.

Добре сказано! Ніби вичитано із сталінської конституції.

А як насправді виглядала співпраця “народів” у “Руском Освободітельном Двіженіі?”

Ми вже згадували, що “Руское Освободітельное Двіженіє” від початку й до кінця було витвором німців. Про те, що “власовський рух зародився в гітлерівських кабінетах, промовляють слова самого А. А. Власова *):

“Під час мого побачення з державним міністром Гімлером, на нашій довготривалій приятній розмові, що проходила в дусі взаємного розуміння і що торкається всіх питань щасливого майбутнього народів Росії, я сказав”. . . і т. п.

“Руское Освободітельное Двіженіє” виникло штучно, на чужій землі. Російський народ не виловив із себе під час німецько-більшевицької війни ні помітної постаті, ні політичної організації, яка б повела за собою змучену більшевицькими експериментами російську націю проти сталінської тиранії, а одночасно й проти німецького імперіялізму. Російська нація лишилась вірною більшевизму, або пішла на службу німецького фашизму.

Хто ж був А. А. Власов і чи мав він право виступати від імени російського народу, не говорячи вже про його “опіку” над усіма іншими народами СССР?

Жителіпись **) А. А. Власова розповідає:

“В дні революції 1917 року він завязаний вояк, патріот советської “родіни”, займає високі пости в червоній армії. Під час німецько-советської війни командує боль-

*) “Воля Народа” за 15. XI. 1944 р.

**) “Воля Народа” за 15. XI. 1944 р.

шевицькими корпусами, бригадами. завзято бореться "за родину, за Сталіна". У 1941 році А. А. Власов, як командир 4-го мотомех. корпусу (м. Львів) приймає на себе перші удари німців. Потім він командувач 37-ої Армії в обороні Києва."

В газеті написано, що А. А. Власов два місяці обороняв Київ і з виключним "іскуством" вивів свої війська з оточення.

Як відомо, під Києвом німці взяли в полон більше 600 тисяч советського війська!

Чи не цей, факт є "воєнним іскуством" А. А. Власова?!

Потім А. А. Власов на чолі 20-ї армії боронить Москву. За оборону Москви він дістає нагороду — орден Червоного Прапора і звання генерал-лейтенанта. В зимку 1941 року А. А. Власова призначено заміником командувача Волховського фронту. Тільки тут, потрапивши в німецьке оточення і очевидно, не маючи змоги втекти на літаку, як це він робив раніше, А. А. Власов "прозрів".

Тільки тепер він запитав себе: "Почему так ненужно гибнут рускіе люди в етой войне?"

Потім А. А. Власов опинився в німецькому полоні. Тут він "блискавично перероджується" на запеклого ворога большевизму і підхопленний німцями, організовує "рускіх людей" знову на загибель, але цим разом за "Свободную Расею".

Такий шлях А. А. Власова від большевицького патріота до "вождя" всіх поневолених большевизмом народів.

"Власовщина", "Комітет Освобождения Народов Росії" і "РОА" були створені в Німеччині й на теренах підвладних німцям. Всі ці "двіженія" не мали ніякого відношення до визвольної боротьби українського народу в Україні. Отже все, що мало відношення до "власовщини" з українського боку, впливів не мало і не могло мати на український визвольний рух. Визвольна боротьба українського народу була керована підпільним

проводом ООН, що мав свою власну, ні від кого незалежну, політичну й тактичну лінію. Отже все, що в наступних розділах стосуватиметься відносин між українцями й росіянами, не мало жадного зв'язку з подіями в Україні.

ВОЛЯ НАРОДА

НАРОДЫ РОССИИ ОТМЕЧАЮТ СВОИ ДНИ
С БОДРОСТЬЮ И СМОУЛОСТЬЮ

МАНИФЕСТ

Инициатива «Отечественная История России»

ВСТРЕЧАЮТСЯ ПУТЬ КИМ А. А. ВАСИЛОВА

НА ПУТИ ПОБЕДЫ

ЗАСНУВАННЯ “КОМІТЕТА ОСВОБОДЖЕННЯ НАРОДОВ РОСІЇ”

В попередніх розділах ми подали причини, що спонукали німців до створення й підтримки т. зв. “власовського руху”.

Через два роки після його появи, сталася нова подія: “власовський рух” оформився в “Комітет Освобоження Народов Росії”. З приводу заснування цього комітету в його органі “Воля Народа” від 15. XI. 1944 року читаємо:

“За останній час, на пропозицію генерала А. А. Власова, відбулося кілька нарад представників народів Росії з метою об’єднання всіх сил для боротьби з більшовизмом. В наслідок розмов засновано “Комітет Освобоження Народов Росії”. — як єдиний політичний і організаційний центр визвольної боротьби народів Росії”.

14 листопада 1944 року в Празі цей комітет було затверджено, головою обрано А. А. Власова й прийнято маніфест, як загальну програму визвольної боротьби народів Росії.

Українські політичні кола на еміграції ще раніше добачали справжні заміри російської чорносотенщини, тому ніякої участі в тих “переговорах” з Власовим не брали.

Однак А. А. Власова це не бентежило і такого “представителя от українського народу” він знайшов в особі “літератора” Ю. Я. Музиченка.

Хто ця людина? Яке вона мала право виступати (хай навіть як фікція!) від імені українського народу?

Коротенька “біографія” цього “представителя” буде найліпшою характеристикою його “авторитетної” особи в українському середовищі.

Ю. Я. Музиченко до німецько-більшевицької війни працював в культурно-освітньому відділі Київської радіостанції (довірена особа!) З втечею більшовиків з України дістався до Німеччини. Безпросвітний п'яниця. Розповідають, що для участі в пражській конференції йому дали "друз'я" чорний фрак. До Праги він у ньому не доїхав, бо в дорозі пропив.

Така буда постать "представітєля", що виступав від імени українського народу в комітеті Власова.

Щодо "маніфесту", то навряд чи можна було придумати більш цинічний твір. Наведемо тут тільки кілька місць, щоб кожен українець побачив, яка віддаль лежить між тим, що в ньому "проголошено" й тим, що "власовщина" провадила на практиці.

Ось кілька виїмків, які ганблять більшевицький лад:

"Немає більшого злочину, ніж пригнічення другого народу та нав'язування йому своєї волі". або

"Більшевики відняли у народів Росії право на національну незалежність, розвиток і самобутність".

А ось одна з обіцянок "комітета" народам майбутньої "свободной Росії":

"І. Рівність всіх народів Росії і їх дійсне право на національний розвиток, самовизначення й державну самостійність".

Як бачимо власовська "критика" більшовизму убивча, знамениті обіцянки, тільки інакше все це виглядає в детально розробленій "власовській програмі" під назвою "Схема національно-трудового союзу", яка має служити "дороговказом" в побудові отої "Свободной Росії".

Вже у "Введенні" до згаданої "схеми" знаходимо давно розвінчані російські імперіялістичні "теорії". Нижче подаємо зміст двох параграфів:

"20. Російська нація є тісна сім'я народів і народностей, що об'єдналися довкола російського народу й усвідомили на протязі багатовікової спільної історичної долі спільність державних, економічних і культурних

інтересів Російський народ в силу високого рівня своєї культури, в силу своєї багаточисельности й географічного положення відігравав об'єднуючу роль в творенні Російської Нації.

Всі сини Російської Нації рівноправні — великорос і тунгуз, мордвин і калмик.

22. Поскільки ідея Росії і ідея справедливости суспільного життя, ідея здійснення правди на землі й саморозвою не тільки заради себе, але й заради других, то визнаючи сибобутність Росії, як культурно-історичного явища, треба визнати і світове покликання нашої "родіни"

Як бачимо російська чорносотенщина навіть на думці немає зрєктися загарбаних у різні історичні періоди чужих земель України, Білорусі, Кавказу й інших, бо для них це було лише "об'єднання" довкола російського народу".

Щождо "світового покликання родіни", то цей російський месіянїзм досить зручно втілений в нещодавно легалізованому Комінтерні.

Від першої і до останньої сторінки "схема" написана "по образу і подобию" сталінської конституції. От хоч би взяти питання державної мови. Чорносотенці пишуть:

"Так, як російський народ історично й геополітично являється основним серед рівних народів Російської Нації, то мова російського народу, який є абсолютною більшістю населення Росії визнається загальнодержавною мовою".

Таке ж обґрунтування щодо введення російської мови, як державної в ССРР знаходимо й у сталінській конституції.

В чому ж ріжниця "господа-товариці" державного "устрою" ваших "государств"?

Хіба тільки в тому, що на місце Сталіна, мав прийти Власов!

Яке становище до заснування "Комітета Освобоження Народов Росії" зайняли українські політичні кола на еміграції,

знаходимо в газеті "Краківські Вісті" від 2. грудня 1944 року. В статті під наголовком "Довкола Комітету Визволення Народів Росії" читаємо:

"Український світ, що від кінця 1917 року стоїть у безупинній боротьбі з московським большевизмом і в тій боротьбі поніс величезні жертви, може тільки радити, що серед російського народу збудився почин до активної боротьби з деспотією Сталіна. Українське громадянство тривожиться одним, а саме, щоб той російський почин не ускладнив собі та іншим намагання створити вільне та впорядковане життя народів Сходу Європи. Важно щоб Комітет, очолюваний генералом Власовим, не йшов слідами російських генералів, напр. Денікіна. Алже Денікіна, як відомо, замість зосередити всі свої задуми і чини на боротьбі з большевизмом, почав цілком непотрібну війну з Україною, яка саме воювала тоді з советами. Таким способом можна тільки розпоронити свої власні сили та допомогти большевикам, створюючи нові непотрібні міжнаціональні суперечки й напруження".

Подібне становище до Комітету зайняв тоді й козачий рух. В "Козачому Віснику" від 15. XI. 1944 року в ч. 24 читаємо:

Заснуванням Комітету російський народ формально висловлює свою готовість боротися проти большевизму. Треба думати, що одночасно це свідчить про те, що в російському народі починається оздоровлення від большевицького чаду, на який він хворіє від 1917 року".

Ці два зауваження української й козачої преси повністю характеризують ставлення поневолених народів до очолюваного росіянами "визвольного руху".

АНДРЕЙ АНДРЕЕВИЧ ВЛАСОВ

СЕРИЯ «ИСТОРИЯ И ТЕОРИЯ ВЕЩЕЙ»

История от Александра до Александра. История культуры

История культуры

“В Л А С О В Щ И Н А”

З виникненням “власовщини” українські політичні й громадські кола відчули нову небезпеку для українського народу, що крилася за лаштунками новітнього російського імперіялізму.

Небезпека була тим більша, що у своїх замірах “спасення єдиної неделимої” об’єдналися між собою представники двох російських імперіялізмів: чорносотено білогвардійський (стара еміграція) та большевицький (на теренах Німеччини).

Мільйонові маси українців військово-полонених, що походили з СРСР та вивезена на примусові роботи до Німеччини українська молодь були тим гарматним м’ясом на яке розраховував А. А. Власов, створюючи “РОА”.

Перед українськими громадськими установами за кордоном стояло завдання урятувати цю частину українського народу від апетитів “власовщини”. Найгіршим було те, що німці трактували українців з під Советів, як “остів”, отже фактично позбавляли їх національного означення, а “власовщина” претендувала на “остів”, як на “руських людей”. Українські комітети в Німеччині, порушують клопотання перед різними німецькими установами про признання за українцями з під советів права на національне ім’я. Цим мають на меті відмежувати українців від росіян. Але всі ці заходи лишаються без наслідків.

Тим часом виявилось, що українці — “добровольці”, потрапивши до “РОА” не розтопилися в “руском морі”, а навпаки, домагаються окремих українських відділів. По таборах “остів” українці висміюють агітаторів Власова, що намагаються доводити

про "братерство" російського й українського народів, мовляв "какая разница". Мільйонові маси українців за межами України стали серйозною перешкодою для замірів А. А. Власова.

Німці, бачачи негативне ставлення українців до "Власовської концепції", йдуть на "поступки". Сталося це в той час, коли вони вже не здатні були втриматись на Сході й під тиском большевиків залишали Україну.

Тепер для німців повстанча боротьба в Україні, що розгорілась проти большевиків, набула позитивного значення. Тепер українських повстанців німці називають "героями", а не "бандитами, виступниками Сталіна", як це було за їхньої окупації. Недовір'я німців щодо "всеобіймаючого двіженія" А. А. Власова яскраво випливає з характеру розмови між ген. Власовим і журналістом газети "Фелькішер Beobachter".

Розмова була надрукована 7 грудня 1944 року в названій газеті ч. 330 під наголовком: "Українська визвольна боротьба". Містимо її без змін:

Запит: "Як оцінюєте ви, пане генерале, боротьбу українського повстанчого руху на українських землях, що їх знову зайняли большевики?"

Відповідь: "З військових міркувань, я не можу повідомити вас про все, що мені відомо і що вкаже на великий обсяг боротьби, яка йде на Україні проти Сталіна й большевизму. В цю хвилину неможливо дати огляд всіх тих сил, що за щастя і незалежність українського народу ведуть боротьбу проти большевизму. Немає мабуть ні одної оселі в Україні, в якій не було б хоч би одної малої групи українських націоналістів, що не присвятили себе святій та повній жертв боротьбі за добро українського народу. Ясно, що ця боротьба лише тоді може привести до перемоги, коли об'єднуються всі зусилля. Це об'єднання національних змагань знаходить тепер свій живий вияв в українському повстанському русі.

Сталіна. Вже тепер щораз то важче стає більшовицьким окупантам на Україні обманювати червоноармійців.

Ясно, що визвольну боротьбу українського народу підтримують в першу чергу місцеве населення та українці, яких обманом або насиллям втягнули до червоної армії.

Я переконаний, що маніфест Комітету Визволення Народів Росії, не зважаючи на всі протизаходи більшовицької влади стає щораз більше відомим червоноармійцям та що він причиниться до яснішого розуміння цілей визвольної боротьби, а тим самим і цілей національної боротьби всіх народів, що живуть на терені Сов. Союзу“

Коли б це інтерв'ю генерала Власова прочитала людина, що не орієнтується в українсько-російських відносинах, вона б зробила висновок, що в українського народу ліпшого “друга“ як А. А. Власов не було і немає. Але нас, українців, “господін-товарищ“ А. А. Власов своїми твердженнями не дивує. Звернімось до першого-ліпшого більшовицького комісара з питанням про “дружбу“ українського й російського народів і він дасть таку самісіньку відповідь. Щоб розкрити справжні цілі А. А. Власова звернімось до “власовських“ пропагандивних видань. Даремно в них шукати навіть таких замаскованих більшовицьких розв'язок “національного питання“, про які говорить А. А. Власов в інтерв'ю. У тих виданнях чорним по білому порозписувані різні бляння тільки про “руській народ“, подаючи його в різних відмінах і жадного слова не сказано про ті “рівноправні народи“, за які так вболіває “освободітельное двіженіє“.

Кілька фактів про взаємини між українцями й росіянами в “РОА“.

В листах, що їх писали українці з частин “РОА“ до своїх товаришів, читаємо (подаємо в скороченні):

“Дорогий друже К.!

... російська чорносотенщина не дає нам дихнути. Українською мовою забороняють говорити, нищать украї-

З а п и т: "Чи український нарід в інтересах спільної боротьби*) проти большевизму мусить пожертвувати свої окремі інтереси?"

В і д п о в і дь: "Ні в якому разі. Коли селяни двох сіл сходяться разом, щоб зміцнити спільну греблю, якій загрожує повінь. чи це означає, що вони тим самим уже все зробили для спільної справи? Український нарід має свою власну історію і свої власні змагання. В обляччі небезпеки він мусив часто шукати союзу з російським народом. Так само й російський нарід у важких годинах своєї сторії звертався за допомогою до українського народу. Спільні зусилля цих обох народів рятували їх тоді від загибелі".

Якщо великий син українського народу Богдан Хмельницький звернувся за допомогою до російського народу. то він це зробив не для того, щоб повернути в ярмо українців, але, щоб свій народ спасти від інвазії поляків. Чи винен, що в цьому російський нарід, що подану українському народові братерську допомогу пізніше царат використав для поневолення українців? Російський нарід плакає супроти українського народу ніщо інше, як лише почування братерства і спільноти долі. Або большевизм знищить один і другий нарід, або ці народи спільними силами покінчать з большевицькою тиранією. Та супроти необхідности спільних зусиль ніхто з нас не думає, що він має право після перемоги узалежнювати національну долю другого народу від яких небудь умов. Хай кожний нарід сам рішає свою долю".

З а п и т: "Як на вашу думку поставиться до національної боротьби українського народу за його свободу червона армія і особливо ті її формації, в яких переважає український елемент?"

В і д п о в і дь: "Чим більше вояків червоної армії переконається про справжні цілі війни, що її дальше ведуть большевики, тим більше їхні симпатії перехиляться на бік національних сил, що борються проти тиранії

*) Має на увазі "Комітет Освобождения Народов Росії".

нські газети й літературу. Якого біса воля нас загнали в Нормандію. Адже ж тут не большевицький фронт..." і т. д.

Професор Б. оповідає:

"Перебуваючи в Італії у 1944 році, я довідався з преси про заснування в Празі "Комітета Освобоження Народів Росії".

Познайомившись з Маніфестом, у мене не лишилось сумніву, що за цим "комітетом" криється нове ошуканство народів, поневолених Росією. Щоб довідатись ближче про участь українців у цій німецько-російській затії, я у грудні 1944 року прибув до штабу військової пропаганди "РОА", що перебував у одній з околиць Берліну. В невеличкому, розташованому в лісі, таборі містилася школа пропагандистів, що вже на той час дала одинадцять випусків. Тепер саме було підготовлено дванадцятий з чотирьохсот курсантів. Тут же в таборі знаходилась група російських наукових працівників, об'єднаних у т. зв. "Научний Совет", що постачав школу викладачами, займався розробкою "власовської ідеології" та через лекційне бюро систематично посилав до частин "РОА" доповідачів. Прийняли мене в таборі дуже прихильно, але з перших розмов між мною і керівником наукової групи проф. С. я відчув, що українці з ними не співпрацюють. Підтвердженням було те, що коли я відрекомендувався проф. С. як український науковий працівник, він, зрадівши вигукнув:

"Вот і замечательно, что вы украинец, у нас как раз большая потребность в таких как вы для пропаганды среди украинцев во власовских частях".

Ознайомившись ближче з цим середовищем, я крім росіян, інших народів у ньому не знайшов.

Саме перед моїм виїздом, до табору прибув А. А. Власов із своїм штабом. У той же день я був присутній на зустрічі Власова, Жілівникова й інших з курсантами. Після доповіді Зайцева, курсанти задали йому кілька запитань, серед яких цікавих було два:

1) Чи "національні комітети народів Росії вже об'єдналися з комітетом Власова?"

і 2) "Чи правда, що кабардинці є першими, які прийшли до порозуміння з Власовим?"

На ці питання Зайцев відповів:

"Покищо народи Росії "упрямяться" і не дуже поспішають до Комітету, але я вважаю, що ми "руські" з ними якнебудь домовимось. Щодо кабардинців, то хай вас не бентежить їхня участь в комітеті, думаю, що російський народ якось "подбає" про "самостійність" 50 тис. кабардинців. . ."

В такий спосіб "власовщина" виховувала російських пропагандистів. Мої погляди на "Комітет Освобождения Народов Росії" підтвердились. З переконанням негайної боротьби з "власовщиною", як смертельною загрозою для української визвольної справи я залишив цей табір".

Російська чорносотенщина в "РОА" українців-офіцерів вищих рангів недопускала на командні пости. Як тільки довідувались, що хтось з вищих офіцерів українець, його негайно звільняли або понижували до степені середнього чи молодшого командира.

Так на практиці виглядало "власовське содружество" українського й російського народів у "спільній" боротьбі проти більшевизму.

Особливо перешкоджала "власовщина" популяризації за кордоном української визвольної справи.

Завданням російської чорносотенщини білогвардійсько-більшевицького типу було не допустити висвітлення перед широким світом боротьби українського народу, як цілком осібною й незалежною від "русского освободительного двіженія" руху.

"Власовщина" замовчувала наявність незалежної визвольної боротьби в Україні, а коли про неї не можна було замовчати, тоді намагалася "довести", що керівництво тією боротьбою здійснюється з "власівської" штабквартири.

Стверджує це такий факт:

6-14 січня 1945 року німецький науковий інститут чужинських справ при закордонному міністерстві у м. Веймарі скликав міжнародний конгрес у справах тодішнього становища Німеччини. На конгрес прибуло 160 делегатів від 25 націй. Серед делегатів були переважно представники сателітів тодішньої Німеччини та нейтральних держав Швеції, Португалії, Іспанії.

На конгресі були також представники "Комітета Освоболення Народів Росії": Л. Дудін, Г. Н. Жіленков, В. Ф. Малишкін та інші. Жадного представника від інших націй "народів Росії" не було. Навіть українців, які в Німеччині становили найбільший відсоток з-поміж народів Східної Європи "власовщина" подбала, щоб на конгрес не допустити.

На конгрес українці дістались нелегально. Делегати прослухали кілька доповідей на різні політичні теми. Генерал-майор В. Ф. Малишкін прочитав доповідь: "Крах большевицької ідеології". Він говорив лише про Росію й про російський народ. Жадним словом не згадав про боротьбу українських повстанців проти большевизму, а в той час навіть на сторінках німецької преси про це часто було згадувано.

Після закінчення доповіді, шведський журналіст запитав Малишкіна:

— „Чи українські партизани, що борються тепер в Україні, зв'язані з власовським рухом?“

Малишкін відповів:

— „Так, це є відрух російського визвольного руху.“

Тоді з місця, праворуч від шведської делегації підвівся український представник і, звертаючись до присутніх німецькою мовою, сказав:

— “Українці борються за Українську Соборну Самостійну Державу і з “власовським рухом” нічого спільного не мають”.

Це був несподіваний виступ. Малишкін, пославшись на “широку тему” заторкнутого питання, відмовився відповідати.

УКРАЇНСЬКЕ ВИЗВОЛЬНЕ ВІЙСЬКО і дезертирство українців з "РОА"

Покладаючи великі надії на "Рускую Освободительную Армію", німці враховували негативне ставлення до неї українців. В той час, коли справи Німеччини на фронтах щораз гіршають, німці шукають засобів, щоб використати у війні великі маси українців.

На початку 1944 року в Німеччині з'явилися військові формації під назвою Українське Визвольне Військо (УВВ)*).

Як тільки стало відомо про створення цих військових частин, українці почали масово кидати "Рускую Освободительную Армію" Власова й переходити до УВВ. Прикладом може бути старшинська школа "РОА" поблизу Берліну в Дабенсдорфі. Тут навчалось до 65% українців. Як тільки їм стало відомо про створення Української Армії, вони, не закінчивши школи, з'явилися до штабу УВВ.

Командування "РОА" намагалося перешкодити відходу українців. Колишній старшина "РОА" українець з Полтавщини Т. розповідає:

"В березні 1944 року частина "РОА", у якій він знаходився, прибула із східного фронту для поповнення в Штеттін. Тут містився штаб "РОА" під командуванням генерала Сахарова, що комплектував нові бойові відділи. На цьому пункті було багато українців бійців та колишніх старшин червоної армії. Тільки тут вони вперше довідалися про існування

*) Згадуємо УВВ тільки для того, щоб показати той патріотичний підйом, з яким українці зустріли появу українських національних військових формацій.

Української Армії. Відразу біля двохсот українців звернулось до командування пункту "РОА" з проханням перевести їх до УВВ. Замість відповіді, їм надіслали власовського агітатора, який почав їх умовляти, що більшевизм треба бити спільними силами, що жадної ролі не відіграє, в якій армії будуть українці, зрештою, що росіяни й українці один народ і т. п.

Українці стояли на своєму.

Тоді до них з'явився німець в ранзі підполковника і теж почав "доводити", що між росіянами й українцями немає ніякої різниці.

Українці далі домагалися переводу до УВВ.

Через кілька днів їм заявили, що до УВВ мають право перейти тільки галичани (їх було щось біля 80 осіб), а українці з СРСР мусять лишитись в "РОА". Після цього Т. особисто звернувся до свого старшого начальника з проханням відпустити його до УВВ. Начальник накинувся на нього із словами: "ізмєнник", "більшевік". Потім почав докоряти за "посрамленіє честі мундіра руского офіцера", "за ізмєну Росії" і т. п. Коли стало ясным, що ніякі домагання недопоможуть, одного дня 120 українців з "РОА" втікло до штабу УВВ в Берлін, де їх розподілили по українських частинах.

Його товариш хорунжий К. І. з Вінниці, що командував сотнею УВВ в Чехії перед самою капітуляцією Німеччини, дезертирував із своїми озброєними людьми й санітарним відділом у Карпати з метою прилучитись до УПА".

Т. подає ще такий факт:

"На комплектувальному пункті "РОА" в Штеттіні довідалися, що поблизу міста в лісі працюють советські військово-полонені українці. До них поїхали старшини "РОА". Після заклику агітатора вступити до російських відділів полонені заявили:

"Якщо до УВВ, то підемо, а до "РОА" не хочемо".

Цих прикладів досить, щоб відповісти на брехні російської чорносотенщини, що "українці воліли перебувати в "РОА", аніж іти до "так називаємих українських частей".

В И С Н О В К И

Під командуванням ген. лейт. Жіленкова і Мальцева на початку травня 1945 року біля м. Праги німці зосередили великі сили. "РОА", що мали завдання спинити большевицький наступ на сході.

Згодом стало відомо, що війська "Руской Освободительной Армії" приєдналися до повстання чехів у Празі й з приходом туди большевників піддалися їм. Тоді ж у Чехії Жіленкова й Мальцева большевики повісили, як "предателів родини", а з рядових "власовців" зробили м'ясну січку, їх кляли рядами на землю й розчавлювали танками.

А. А. Власов, як відомо, також пізніше повис на шибениці в Москві.

Згинула гітлерівська Німеччина — не стало й "русского освободительного двіженія".

Не чуємо сьогодні його "відруху" й на етнографічних російських землях. Росіяни виявились не здатні вести провід у боротьбі з большевизмом. Такий неминучий кінець всіх російських "концепцій", що в тій або іншій замаскованій формі будуть протаскувати "ідеї" "єдиної неседелімої".

Тим часом український визвольний рух, в авангарді якого стоїть Українська Повстанча Армія, набрав таких розмірів, що про нього говорить цілий світ.

II. ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПОЛИТИКА:

- I. Общегосударственным языком является язык русский.
- II. Отдельные народы, при наличии необходимых исторических культурных и хозяйственных данных, могут создавать в рамках Российского Государства самоуправление.

XI. НАЦИОНАЛЬНАЯ КУЛЬТУРА:

Российская культура есть творчество всех народов Российского Государства. Свобода і незалежність цього творчества обеспечивается всем народом Российского Государства в равной степени.

XII. НАРОДНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ:

- I. Обучение в школах ведется на родном языке. Русский же язык является обязательным.

Хочеться вірити, що серед росіян знайдуться нарешті люди з тверезим розумом. Вони заради майбутнього російської нації придуть до голосу і знайдуть спільну мову з поневоленими народами червоної імперії СРСР в побудові нового ладу на сході Європи.

Жадні махінації, що оперті на "єдиную неделимую" при любих її варіантах до співпраці українців з росіянами не ведуть,

* * *

Щойно по двох роках після закінчення другої світової війни російська еміграція знову починає активізуватись, висуваючи заявлену концепцію "єдиної неделімої".

У протизагу Антибольшевицькому Бльоку Народів, ініційованого українцями, росіяни створили на еміграції в Німеччині "Російський Всенациональний Союз Свободи" (?!). Не підлягає сумнівам, що крім самих росіян, навряд чи знайдеться в тому "союзі" хоч одна "порядна душа" з поміж "інородцев". Цей новий російський "союз" виключно з "союзом СССР" і "власовським движенієм" є ніщо інше, як намагання російської чорносотенщини "обуздать сепаратістов".

Не спить російська чорносотенщина й за Океаном. Центральний орган російської соціал-демократичної партії "Соціалістическій Вестнік" в ч. 9/600 з 23 вересня 1947 року, що виходить в Нью-Йорку пропагує на своїх сторінках "Програму устроїства освободьонной Росії" після розгрому СССР.

"Програма" не є чимсь новим, це копія згаданих нами попередю "концепцій" російського імперіялізму. Однак з огляду на те, що її друкують російські соціялісти, для нас українців, (а ми теж маємо соціялістів!) будуть цікаві в ній окремі місця.

Полаємо в скороченні:

-ГОСУДАРСТВЕННИЙ СТРОЙ:

1. Теріторії і народи, входящіє в состав Советского Союза составляют Російское Государство.
3. Верховная власть єсть єдина для всего народа.

З М І С Т

	стор.
Вступ	5
Російські позиції в Україні перед німецько-більшевицькою війною.	
Росіяни в Україні	14
Німецько-більшевицька війна і росіяни	17
Українська визвольна боротьба, поневолені Росією народи і росіяни	22
“Власовський рух” і постава супроти нього українців	
Виникнення “Власовщини”, “Руская Освободительная Армія”, Хто такий А. А. Власов	28
Заснування “Комітета Освобождения Народов Росії”	39
“Власовщина”	43
Українське Визвольне Військо і дезертирство українців з “РОА”	51
Висновки	53

Ціна 6 в. м.

172
240
156
84
||